

Şuara Suresi Meal-Tefsiri

26. Sure, 227 Ayet

Surenin ana konusu, şairler demek olan şuara değildir. Çünkü Surenin birinci ayeti, ana konuya remz ettiği gibi, 2. ayeti de ana konunun adını koyuyor: *“İşte bu surede anlatılanlar, apaçık bir kitap olan kâinatın ayetleridirler (bilgi ve belgeleridirler).”*

Sure, kesik (mukattaat) harflerle başlayan yirmi dokuz sureden biridir. Burada kesik harfler, üç Ta-Sin'den biri olan 27. Surenin aksine müstakil bir ayet sayılmıştır.

Evet, bu surede, kâinat kitabının ayetleri olan dokuz sosyolojik ve ilmi varlık damarından söz var: 1- Musa (din ve hukuk), 2- İbrahim (tevhid ve diriliş), 3- Nuh (asgarî düzeyde kutsal kabul ve ona iman), 4- Ad kavmi (Batı alemi), 5- Semud kavmi (Doğu alemi), 6- Lut kavmi (yıkık medeniyet halleri), 7- Şuayb kavmi: Ashabü'l-Eyke (ormanlık (kırsal) kesim insanları), 8- Hz. Muhammed'in halleri, 9- Başta Kur'an olmak üzere bilim ve edebiyat çağı.

Anladığım kadarıyla Musa'nın dokuz ayetle Firavuna gönderilmesinin (27/12) bir manası, bu surede anlatılan bu dokuz hakikattir. Demek şiir, bu dokuz kategoriden en sondaki hakikatten çok küçük bir parça olduğu için sure onunla isimlendirilmiştir.

Kur'an, birçok surede buna benzer kıssalar zincirlerini dizer, ama tarih sanılmasın ve surenin ana maksadı kaybolmasın diye, kronolojiyi ve tarihi bilgileri esas almaz. Nitekim 19 peygamber olarak bu zincirlerden en önemli bir zinciri, Enbiya Suresi tefsirinde gördük. O 19 peygamberin tarihi şahsiyetler değil de evrensel birer misyon olduklarını, ayetlerin bağlamı ile ve kelime seçimleri ile belgeledik. Evet, bu surede de bu manayı dedirtmek için, Enbiya Suresi 2. Ayetin mealı burada aynen 5. Ayet olarak gelmiştir. *“Allah'ın somut varlığı olan ve Rahmaniyyet diye ifade edilen kâinatın içindeki bilinç (logos) (Zikr'ür-Rahman)) onlara yeni bir mesaj olarak her geldiğinde o inanmayanlar, mutlaka ondan yüz çeviriyorlar.”*

Evet, dindarlar, özellikle Müslümanlar bu zikri: bu bilinç, mantık ve logosu yeni bir anlayış olarak okumadığından bugün onlar sorumludur. Demek ne zaman yeni bir mesaj olarak bunları okusalar ve insanlar inanmazsa işte ancak o zaman insanlık sorumlu olur.

1- Varlık ve Hayatın Birinci Ana Damarı, Şu İlk Dokuz Ayettir.

1. Ayet: “Ta-Sin-Mim”

Buradaki üç heceli kesik harflerin şekil itibarı ile sayısal değeri, 109'dur. 'Ta' Musa'nın Kutsal Tuva (katlanmış bilinç) Vadisinde Allah ile bulunduğu yerden kinayedir. Sin, Musa isminden kinayedir. Mim de çağdaş bir Musa olan Muhammed demektir. Bu kesik harfler okunuş olarak sayılsa, Ta, 9 ediyor. Sin ise 120 ediyor. Mim de 90 ediyor. Toplam 219 ediyor. Bu iki şekildeki sayılar, Kur'an'ın sonsuzda bir ihtimal olan 19 Mucizesine bir göndermedir.

2. Ayet: *“İşte bunlar apaçık (güçlü ve gözle görünür) bir kitap olan kâinat ayetleridirler: bilgi ve belgelerdirler.”*

Yani, kâinatın logosu ve mantığı olan insanlık dünyasının arketipleridirler. Mantık, Edebiyat, Din, Sosyoloji ve Psikoloji bilgileridirler. Fakat maalesef, tarihî bilgiler ve literal sözcükler olarak okunduğundan, yüzde yüz hurafe oluyorlar. Varlık içinde onlardan daha değerli hiçbir şey yokken, çok değerli insanlığı gericilik derelerine indiriyorlar. Nitekim Batı dünyası, ilimler, fenler ve Hermenötik dil yerine ezberci kiliseyi esas aldığından, bunları tarih çöplüğüne atınca ancak ilerleyebildi. Fakat doğru ve her birisi sosyal ve soyut bir yasa olan manalarını ihmal ettiğinden; yani varlık ve hayat anlamlıdır, hakikattir, diyemediklerinden, bütün o kalkınmaları başlarına yıkılacaktır. Sure içinde belirtildiği gibi.

3. Ayet: *“Sen ey Muhammed, insanlar inanmıyor diye, nerede ise, kendini (psikolojini) ezdirip öldüreceksin.”*

Dünyanın imtihan ve hakkaniyet için kurulduğunu unutuyorsun. Bu ayet 26 harftir. Bu 26. sure boyunca onun bu sıkıntıyı yaşadığını hatırlatıyor.

4. Ayet: *“Evet, eğer istesek gökten bir mucize onlar üzerine indiririz, hepsi ona boyun eğer. Fakat bu, imtihan dengelerine aykırı olur.”*

5. Ayet: *“Allah’ın somut varlığı olan ve Rahmaniyyet diye ifade edilen kâinatın içindeki bilinç (logos) (Zikr’ür-Rahman)) onlara yeni bir mesaj olarak her geldiğinde o inanmayanlar, mutlaka ondan yüz çeviriyorlar.”*

6. Ayet: *“Onlar bu bilinci ve mesajı şiddetle yalanladılar, onunla alay ettiler. Varlık ve hayat absürttür, dediler. Zararı yok, çok yakında alay ettiklerinin gerçek manaları onlara gelecektir.”*

Bu ayet, 38 harftir (19*2). Ayetin tamamının sayısal değeri, 2231’dir. İmtihan kapısını kapatacak bir nevi kıyamete işarettir. Geleceği bildiren ayetin ikinci cümlesi, 1318 (1902) ediyor. Bu tarih ise dünyada bilimlerin etkin olduğu yıllardır.

7. Ayet: *“Onlar yeryüzünü görüp incelemedi mi? Bütün güzel ve çift bitkileri onda bitirmişiz.”*

Demek Muhammed’in asıl mucizesi, varlık, özellikle biyoloji içindeki canlı bilinçtir. Vahiy de aynen bu bilinç gibi kalpleri ve ruhları canlandırır, hayata istikamet ve denge getirir.

8. Ayet: *“Evet, kesinlikle bu konuda önemli bir mucize vardır. Fakat insanların çoğu, kalite kanunu gereği ve imtihandaki dengelerden dolayı ona inanmıyor.”*

Kaliteye ve imtihan dengelerine dikkat etmeyen, bile bile onları çiğneyen, insanoğlu olduğu için, sorumluluk insandadır. Demek zoraki bir kader ve cebir söz konusu değildir.

9. Ayet: *“Halbuki seni bu tarzda vahiylerle yetiştiren Rabbin hem sonsuzdur. Azizdir. Her şeyi değerlendirir. Hem rahmetiyle seni başarıya ulaştıracaktır. Yani Rahimdir.”*

Birinci hakikat ve varlığın birinci ana damarı burada bu ayetle bitiyor. Her hakikatin sonunda bu ayet tekrar ediliyor. Diğer 8 hakikatten maksat İslam ve Hz. Muhammed olduğu için sure bunu başa aldı. Diğer 8 hakikatten en önemlisi Musa ve Firavun; din ve küfür mücadelesi olduğundan sure Musa kıssası ile devam ediyor.

Bu kıssa, Bakara, Araf, Taha, Neml ve Kasas, Mümin surelerinde de geçiyor. Ama kıssanın ve içindeki ayetlerin bağlamını ve kelime seçimlerinin hikmetini anladığında, her surenin farklı bir hakikati ve ayrı bir konuyu, yeni başka yasaları anlattığını anlıyorsun. El-Hak Kur'an'da gerçek manasıyla tekrarın olmadığını öğreniyorsun.

2- Varlık ve Hayatın İkinci Ana Damarı: Din, Denge, Adalet yani Mazlumların Kurtuluşu:

10. Ayet: *“Hatırla ki zamanlar üstünden, seni vahiylerle yetiştiren Rabbin, Musa'ya şöyle seslendi: O dengesiz zalim millete git.”*

11. Ayet: *“Allah benim, diyen Firavun milletine git; varlıktaki hakikatlere ve yasalara karşı sorumluluk göstermeyecekler mi?”*

12. Ayet: *“Musa, ey Rabbim, ben onların beni yalanlamalarından korkuyorum;”*

13. Ayet: *“Göğsüm (kalbim) de daralıyor, dilim açık değil; sen bu gönderilme görevini kardeşim Harun'a ver, dedi.”*

Harun, Musa'nın ağabeyidir. Burada Musa, din, hukuk ve şeriatı temsil ediyor. Harun da tasavvuf, tarikat ve velayeti temsil ediyor ki bunlar vahiy ile gelen dinlerden daha yaşlı ve daha eskidirler. Evet, tasavvuf, kerametleriyle din ve şeriatın delili oluyor. Üstad Bediüzzaman Said Nursi, bu mealdeki ayetleri 'Velayet bir hüccet-i Risalet'tir' sözü ile tefsir etmiştir.

14. Ayet: *“Ayrıca o milletin benden bir kan alacağı var. Beni öldürmelerinden korkuyorum, dedi.”*

Evet, din, hukuku uygulayacağım diye çoğu zaman insanları öldürüyor. Ama bu yanlıştır. Asıl olan yaşatmaktır. Sure içinde bu mesele açıklanıyor.

15. Ayet: *“Allah, hayır kesinlikle gideceksiniz, bilgi ve belgelerimi göstereceksiniz, ben sizi dinliyor olacağım, dedi.”*

16. Ayet: *“İkiniz beraber, Firavuna varın, biz bütün insanların (alemlerin) Rabbi olan Allah'ın elçisiyiz, deyin.”*

Evet, din ve şariat gibi tasavvuf ve velayet de bir misyondur, ama dinden ayrı bir misyon değildir. Onun için ayette, her birimiz Allah'ın birer elçisiyiz denmeyip ikimiz bir elçiyiz, denmiştir. Dinin iman ve adaletten sonra asıl ikinci görevi, ezilenleri zalimlerden kurtarmaktır. Şu gelen ayetin ifade ettiği gibi.

17. Ayet: *“Dindar ve alim bir millet olan İsrail Oğullarını serbest bırak (köleliklerine son ver). Onların bizimle gelmesine izin ver.”*

18. Ayet: *“Firavun 'Biz seni bebek olarak büyütmedik mi? Sen içimizde yıllarca yaşamadın mı?’”*

19. Ayet: *“Ve bizden adam öldürdün, ardından bizim düzenimizi inkâr ettin, değil mi? dedi.”*

20. Ayet: *“Musa, evet yaptım, fakat o zaman ben vahiyden habersiz sapıklardan idim, dedi.”*

21. Ayet: *“Sizin zulmünüzden korktuğumda, ayrılıp firar ettim. Rabbim bana yetki ve yönetim ilmini verdi ve beni peygamber kıldı, dedi.”*

22. Ayet: *“Benim bebek olarak sizde büyüülmem ise bu İsrail Oğullarını köle olarak çalıştırmadan dolayı bana ettiğin bir minnettir, dedi.”*

Bu son beş ayetin sosyolojik ve ilmi manalarını anlamak için, Antropolojiden (ilm’ül-beşerden) önemli bir analizi görmemiz lazımdır. Şöyle ki:

İnsanlık, bebeklik (tufuliyet) çağlarında, dinin sonsuz ve soyut hakikatlerini kavramaktan aciz idi. Fakat kutsala inanmadan da yapamıyordu. Onun için, ilk dönemde Totemler var. Yani her kabile ve her klan, bir hayvana tapıyordu. Sonra anlayış biraz gelişti, bu sefer insanlar, ruhlara özellikle atalarının ruhlarına tapmaya başladılar. Antropoloji birincisine Totemizm, ikincisine Animizm diyor. Sonra soyut değerler gelişti, insanlar ilim ve yönetimi öğrendi, bu sefer bazı liderlerin bilinçaltı (kalbi) vahiy (varlığın içindeki evrensel bilinci ve mantığı) almaya başladı. Böylelikle zaman Musa’yı yetiştirmiş oldu. Ona, doğru dini: hukuk ve inancı öğretti. Bu dönem, Hümanizm yani insanların artık devlet başkanlarına taptığı dönemdir. İşte bu gelen yedi ayet (23-29) bu dönemin özetidir:

23. Ayet: *“Firavun, alemlerin (insanların) rabbi de nedir, diye Musa’ya sordu.”* Benden başka Rab mı var, dedi.

24. Ayet: *“Musa, göklerin ve yerin (metafiziğin ve fiziğin) ve aralarındakilerin Rabbidir; eğer araştırırsanız bunu bilirsiniz, dedi.”*

25. Ayet: *“Firavun etrafındakilere, dinliyor musunuz, dedi.”*

26. Ayet: *“Musa, sizin ve ilk atalarınızın (ve gelecek nesillerin) Rabbidir, dedi.”*

27. Ayet: *“Firavun, size gönderilen bu elçiniz kesinlikle delidir, dedi.”*

28. Ayet: *“Musa, Rabbim, doğu ve batının ve aralarının rabbidir, eğer aklınızı çalıştırıp diyalektik yapının hikmetini bilerseniz bunu görürsünüz, dedi.”*

29. Ayet: *“Firavun, ey Musa, eğer benden başka bir Rab edinirsen seni hapse atılanların içine atarım, dedi.”*

30. Ayet: *“Musa, eğer çok güçlü ve açık bir delil getirsem de mi, dedi.”*

31. Ayet: *“Firavun, eğer doğru söyleyenlerden isen, o şeyi getir, dedi.”*

32. Ayet: *“Musa, esasını ortaya attı, asa birden büyük bir ejderhaya döndü.”*

33. Ayet: *“Musa elini cebinden çıkardı, el bembeyaz, lekesiz bir hal aldı, görenlerin gözündeki.”*

34. Ayet: *“Firavun, etrafındaki meclise, bu çok bilgili bir büyücüdür.”*

35. Ayet: *“Büyüsüyle sizi topraklarınızdan atmak istiyor, dedi. Bana ne emredersiniz, diye sordu.”*

36. Ayet: *“Meclistekiler, onu ve kardeşini alıkoy, şehirlere haber sal, insanlar toplansınlar.”*

37. Ayet: *“Bütün bilgili büyücülerini sana getirsinler, dedi.”*

38. Ayet: *“Büyücülere belirli bir gün için toplantı emri verildi.”*

39. Ayet: *“Halka da siz de toplanacak mısınız?”*

40. Ayet: “Büyük ihtimal, biz büyücülere uyacağız, eğer onlar Musa’nın büyüünü yenerse, denildi.”

Bu dönem, Musa’nın (din ve evrensel vahyin) artık bilim ehli ile savaştığı dönemdir. Anlaşılan bu dönemde büyü artık bir bilim dalı haline gelmiştir. Veya o gün bilimler zaten vardı, fakat halk çok cahil olduğundan o bilimleri büyü olarak algılıyordu. (30. Söz, Birinci Mebhas)

41. Ayet: “Büyücüler gelince Firavuna: Eğer biz galip gelirsek bize bir ücret olacak mı, diye sordular.”

42. Ayet: “Firavun, evet olacak. Hem de benim öz yakınlarım olacaksınız, dedi.”

43. Ayet: “Musa o sihirbazlara: önce siz bilginizi ortaya atın dedi.”

44. Ayet: “Onlar halatlarını ve asalarını ortaya attılar. Firavun izzetiyle biz mutlaka galip geleceğiz, dediler.”

45. Ayet: “Musa ise, asasını ortaya atınca onların uydurduklarını anında yutmaya başladı.”

46. Ayet: “Bunun üzerine sihirbazlar secdeye kapandı.”

47-48. Ayetler: “Alemlerin (insanların) Rabbi, Musa ve Harun’un Rabbi olan Allah’a iman ettik, dediler.”

Bu son dört ayetten anlaşılan, din ve dengenin içinde bilimler denilen hakikatler var. Fakat seküler dünya dini bilimlerden ayırınca veya dindar kesim o bilimleri dışlayınca hakikat kayboluyor. İnsanlar artık varlık ve hayat anlamlıdır, hakikattir, diyemiyorlar.

49. Ayet: “Firavun, ben size izin vermeden nasıl Musa’ya inanırsınız, dedi. Demek o size sihri öğreten büyüünüzdür, ileride bileceksiniz, benim ne yapacağımı. Bana muhalefet ettiğiniz için el ve ayaklarınızı keseceğim ve hepinizi darağacına asacağım, diye tehdit etti.”

50. Ayet: “O sihirbazlar, önemli değil, biz Rabbimize varıyoruz, dediler.”

51. Ayet: “Biz, ilk inananlar olduk diye Rabbimizin yanlışlarımızı/günahlarımızı affedeceğini umuyoruz, dediler.”

52. Ayet: “Ve vahiy ile Musa’ya bildirdik ki, geceleyin, kullarım olan İsrail Oğullarını gizlice götür; siz mutlaka takip edileceksiniz.”

53. Ayet: “Firavun ordu toplayıcıları şehirlere saldı.” Propagandaya başladı:

54. Ayet: “Bu İsrail Oğulları çok küçük bir azınlıktırlar.”

55. Ayet: “Bize çok kin besliyorlar.”

56. Ayet: “Biz hepimiz sakınmalıyız.”

57. Ayet: “Böylelikle biz onları bahçeler ve çeşmelerin başından çıkardık.” **58. Ayet:** “Nice hazineleri ve yüksek makamları ellerinden aldık.” **59. Ayet:** “Ve onları İsrail Oğullarına miras bıraktık.”

60. Ayet: “Onlar ise doğuya doğru onları takip ettiler.”

61. Ayet: “İki topluluk birbirini görünce, Musa’nın arkadaşları, biz mutlaka yakalanacağız, dediler.”

62. Ayet: “Musa, hayır asla, Rabbim benimle beraberdir, o beni hedefime kavuşturacaktır, dedi.”

63. Ayet: “Biz Musa’ya vahiy ettik ki, asanı denize vur. O vurunca deniz ikiye ayrıldı, her tarafı büyük bir dağ gibi oldu.”

65. Ayet: “Böylelikle Musa’yı ve onunla beraber olanları kurtardık.” **66. Ayet:** “Sonra diğer topluluğu suda boğduk.”

67. Ayet: “Evet, kesinlikle bunda önemli bir mucize vardır. Fakat insanların çoğu kalite kanunu gereği ve imtihandaki dengelerden dolayı ona inanmıyor.”

Kaliteye ve imtihan dengelerine dikkat etmeyen, bile bile onları çiğneyen, insanoğlu olduğu için, sorumluluk insandadır. Demek zoraki bir kader ve cebir söz konusu değildir.

68. Ayet: “Halbuki seni bu tarzda vahiylerle yetiştiren Rabbin hem sonsuzdur, Azizdir; Her şeyi değerlendirir. Hem rahmetiyle seni başarıya ulaştıracaktır. Yani Rahimdir.”

3- Varlık ve Hayatın Üçüncü Ana Damarı: İbrahim Hakikati: Tevhid ve Diriliş

69. Ayet: “Sen ey Muhammed, bu insanlara İbrahim haberini, bilgisini oku.”

70. Ayet: “Hani babasına ve kavmine (milletine) neye tapıyorsunuz, diye sordu.”

71. Ayet: “Onlar, birtakım putlara tapıyoruz, önlerinde saygı duruşunda bulunuyoruz, dediler.”

72. Ayet: “İbrahim, onlardan bir şeyler istediğinizde onlar sizi işitiyor mu?”

73. Ayet: “Veya size bir fayda veya zarar veriyorlar mı? diye sordu.”

74. Ayet: “Onlar, hayır dediler. Fakat biz babalarımızı böyle yapıyor bulduk, diye söylediler.”

75. Ayet: “İbrahim, hiç taptığınız şeylerin mahiyetini düşündünüz mü?”

76. Ayet: “Siz ve çok eski ecdadınız?”

77. Ayet: “İşte iyi biliniz ki: O taptıklarınız, alemlerin (insanların) Rabbi olan Allah hariç, hepsi benim düşmanlarımdır.”

Varlık ve hayatın sonsuz birliğine ve dirilişi hakketmeye zarar veriyorlar.

78. Ayet: “Evet, sadece o Allah’tır ki sonsuzda bir ihtimal olarak beni yarattı ve sonsuza doğru bana yol verecek.”

79. Ayet: “Ve yine sonsuzda bir ihtimal olarak beni bin bir gıda ile besliyor. Ve içiriyor.”

Evet, insana yedirilen gıdaların her birisinin yaratılması sonsuzda bir ihtimal olduğu gibi, vücuda girdikten sonra faydalı bir besin olmaları da sonsuzda bir ihtimaldir.

80. Ayet: “Şifa da böyledir. Evet, ben hastalandığımda sadece o Allah’tır, bana şifa veriyor.”

81. Ayet: “Demek beni vefat ettirecek sonra diriltecek olan da sadece O’dur.”

82. Ayet: “Ve dini gerçeklerin görüldüğü gün olan kıyamette hatalarımı affedeceğini umduğum da sadece O’dur.”

83. Ayet: “Ey Rabbim, bana yönetme yetkisi ve bilgisini ver ve beni salih kullarından eyle!”

84. Ayet: “*Ve bu dünyada bana başkaları içinde gerçek bir ün nasip et.*” **85. Ayet:** “*Ahirette ise beni Nimetler Cennetinin varisi yap.*”

86. Ayet:” *Ve babamı affet, çünkü o sapıklardan idi.*”

İbrahim’in babası için onun amcası diyen olduğu gibi, öz babasıdır, diyen de var. Fakat bu kıssalar tarih olmadıkları için, baba burada, Peygamberlerin vahiy öncesi dindarlık dönemleri demektir. Çünkü sembol ve rüya dilinde baba, din demektir. Anlaşılan bütün peygamberler bu vahiy öncesi dönemlerinin bağışlanmasını diliyorlar. Fakat dindarlar kraldan daha kralcı oldukları için bunu onlara yakıştıramıyor. Bazıları burada kıssadan hisse, Hz. İbrahim Hz. Muhammed’dir, amcası da Ebu Taliptir, diyor. Fakat bu tamamen yanlış ve sakat bir anlayıştır. Bizim Ebu Talip ve Bilgi Kirliliği başlıklı yazımıza bakın.

İbrahim devam ediyor: Tevhid bahsinden diriliş bahsine geçerek:

87. Ayet: “*Ve ey Rabbim, insanların diriltileceği günde beni rezil etme.*”

88. Ayet: “*Mal ve evlatların hiçbir fayda vermediği gün.*”

89. Ayet: “*Sağlam bir kalp ve bilinç ile Allah’ın huzuruna gelenler hariç. (Onlar hem fayda görürler hem fayda verirler.)*”

90. Ayet: “*O gün, kendi özünü, ruh ve kalbini koruyanlar için cennet yaklaştırılır.*”

91. Ayet: “*Aldananlar için ise, geberme yeri olan cehennem ortaya çıkar.*”

92., 93. Ayet: “*Onun içinde olanlara, hani Allah’ın dışında taptığınız putlar nerede? Onlar size yardım ediyor mu, yoksa kendileri mi yardıma muhtaç denilir.*”

94. 95. Ayetler: “*O putlar ve onlara aldananlar hep birden o cehenneme döktürülür. İblisin bütün askerleri de.*”

96. Ayet: “*Onlar orada kavga ederek şöyle konuşurlar:*”

97. Ayet: “*Allah'a and olsun, biz çok büyük bir sapıklık içinde imişiz.*”

98. Ayet: “*Çünkü biz, siz putları insanların Rabbi olan Allah ile eşit tutuyorduk.*”

99. Ayet: “*Bizi ancak azgın suçlular saptırdı.*” **100. Ayet:** “*Bugün bize hiçbir destekçi yoktur.*”

101. Ayet: “*Bugün bize sıcak bir dost da yoktur.*” **102. Ayet:** “*Keşke bir daha dünyaya dönsek de inananlardan olsak.*”

103. Ayet: “*Evet, kesinlikle bunda önemli bir mucize vardır. Fakat insanların çoğu kalite kanunu gereği ve imtihtandaki dengelerden dolayı ona inanmıyor.*”

Kaliteye ve imtihan dengelerine dikkat etmeyen, bile bile onları çiğneyen, insanoğlu olduğu için, sorumluluk insandadır. Demek zoraki bir kader ve cebir söz konusu değildir.

104. Ayet: “*Halbuki seni bu tarzda vahiylerle yetiştiren Rabbin hem sonsuzdur, Azizdir; Her şeyi değerlendirir. Hem rahmetiyle seni başarıya ulaştıracaktır. Yani Rahimdir.*”

4- Varlık ve Hayatın Dördüncü Ana Damarı: Nuh Dönemi: Basit Halk İnancı

Önemli Bir Fark Bilgisi: Bundan sonra beş peygamber kıssası geliyor. Nuh, Hud, Salih, Lut, ve Şuayb. Dördüncü de “kardeşleri onlara dedi” tarzında bir kayıt var. Hepsinde ‘Ben sizden bir ücret istemiyorum. Ücretim alemlerin Rabbi olan Allah’a aittir’ kaydı var. Bu iki kayıt, Musa ve İbrahim kıssalarında geçmedi. Çünkü onlar kurumsal bir görev demek idiler. Fakat bundan sonra anlatılan bu beş peygamber bireysel bir görev görüyorlar.

Bireysel tebliğ ve peygamberlikte ise şu iki özellik çok önemlidir:

A- Tebliğ yaptıkları kavim ve toplumlarının kardeşi olmak, yani onlara üstünlük taslamamak.

B- Onlardan, Tebliğ görevine karşı bir ücret ve menfaat beklememek.

(Demek, Ateist Kardeşlerim İçin ismiyle bir kitap yazdım diye beni kınayan Müslümanların kulakları çınlasın, diyebilirim. Evet, bu beş kıssayı onların gözüne sokmak gerekiyor.)

105. Ayet: “*Nuh kavmi (milleti) peygamberleri yalanladı.*”

106. ayet: “*Hani kardeşleri Nuh, onlara, varlıktaki gerçeklere karşı sorumluluk taşımayacak mısınız? dedi.*”

107. Ayet: “*Ben sizin için güvenilir bir elçiyim, dedi.*”

108. Ayet: “*Artık sorumluluklarınızı yerine getirin ve bunun için bana uyun.*”

109. Ayet: “*Ben bu görevim için sizden bir ücret istemiyorum. Ücretim Rabbül-alemin olan Allah’a aittir.*”

110. Ayet: “*Artık Allah’ın azabından sakının ve bu konuda beni örnek alın.*”

Bu meal, 108. Ayette de geçti. Fakat aynı cümle eğer aynı söylem içinde geçiyorsa onun farklı bir manası var kuralı gereği, biz de farklı tercüme ettik. Bu cümle, diğer dört peygamber için de aynen böyle tekrarlı gelmiştir.

111. Ayet: “*Onun kavmi, biz nasıl sana inanalım? Halbuki toplumun en rezilleri sana uymuştur; dediler.*”

112. Ayet: “*Nuh, ben onların rezil olup olmadığını bilmiyorum, çünkü onların ne iş yaptığını bilmiyorum. Halbuki insan, yaptığı amel kadar değerlidir, dedi.*”

113. Ayet: “*Onların hesabını sonsuz ilim sahibi olan Rabbim bilir. Keşke bilinçli konuşsanız!”*

114. Ayet: “*Ben, iman gibi çok değerli bir özelliğe sahip olanları yanımdan kovamam.*”

115. Ayet: “*Ben apaçık bir uyarıcıdan başkası da değilim.*”

116. Ayet: “*Buna karşı onun kavmi, ‘Ey Nuh, eğer bu yaptıklarına son vermezsen taşla recm edilmişlerden olursun, dediler.*”

117. Ayet: “*Nuh, ey Rabbim, kavmim beni yalanladı.*”

118. Ayet: “*Benimle onların arasında hükmünü ver. Beni ve benimle beraber olan müminleri kurtar, dedi.*”

119. Ayet: “*Biz de onu ve onunla beraber olanları, dolu gemi içinde kurtardık.*”

Bu 119. ayet, 1102 (19*58) ediyor. O geminin manevi bir şey olduğunu bildiriyor. Ve boğulma hakikatinin de zaman denizinde, olaylar tufanında olduğuna işaret eder. Yoksa halkın anladığı bütün dünyayı kuşatan bir tufan, bütün fen ilimleri ile çelişir.

120. Ayet: “*Sonra, dışarda kalanları tufanda boğduk.*”

121. Ayet: “*Evet, kesinlikle bunda önemli bir mucize vardır. Fakat insanların çoğu, kalite kanunu gereği ve imtihandaki dengelerden dolayı ona inanmıyor.*”

Kaliteye ve imtihan dengelerine dikkat etmeyen, bile bile onları çiğneyen, insanoğlu olduğu için, sorumluluk insandadır. Demek zoraki bir kader ve cebir söz konusu değildir.

122. Ayet: “*Halbuki seni bu tarzda vahiylerle yetiştiren Rabbin hem sonsuzdur, Azizdir; Her şeyi değerlendirir. Hem rahmetiyle seni başarıya ulaştıracaktır. Yani Rahimdir.*”

5- Varlık ve Hayatın Beşinci Ana Damarı: Batı Dünyası:

Bir ara not: Değişik tefsirlerde özellikle Fussilet ve Neml surelerinde Ad Batı alemini, Semud Doğu alemini temsil ediyor, dedik. Bu tespit bu surede daha net gözüküyor. Şöyle ki:

123. Ayet: “*Ad, peygamberleri yalanladı.*”

124. Ayet: “*Hani kardeşleri Hud, onlara sorumlu davranmayacak mısınız?*”

125. Ayet: “*Ben sizin için güvenilir bir elçiyim, dedi.*”

126. Ayet: “*Allah’ın azabından sakının ve bu konuda bana itaat edin: Benim gibi yaşayın.*”

127. Ayet: “*Ben bu görevime karşı sizden bir ücret istemiyorum. Ücretim, Alemlerin Rabbi olan Allah’a aittir.*”

128. Ayet: “*Her güzel ve yüksek yerde, anlamsız ve absürt heykeller ve yapılar yapıyorsunuz.*”

129. Ayet: “*Sanki ebedi dünyada kalacaktıysınız gibi fabrikalar ve sanayiler kuruyorsunuz.*”

130. Ayet: “*Ve savaş tokadı attığınız zaman çok cebbarca atıyorsunuz.*”

131. Ayet: “*Artık sorumlu davranın ve benim gibi yaşayın.*”

132. Ayet: “*Sizi bilimlerle ve fen bilimleri ile destekleyen Allah’a karşı sorumlu davranın.*”

133. Ayet: “*Bu destekle size, güçlü ekonomiler, hayvanlar, yiyecekler ve iş gücü vermiştir.*”

134. Ayet: “*Ve bahçeler ve çeşme başı gibi güzel mekanlar vermiştir.*”

135. Ayet: “*Ben sizin için büyük bir günde büyük bir patlamadan dolayı korkuyorum.*”

136. Ayet: “*Onlar ise ister vaaz et ister etme, bu bizde bir şey değişmez, dediler.*”

137. Ayet: “*Bu vaaz ve din denilen şey, ilkelerin bir davranışından başka bir şey değildir.*”

138. Ayet: “*Biz azap falan da görmeyeceğiz, dediler.*”

139. Ayet: “*Bunlar peygamberlerini yalanladılar. Biz de onları helak ettik. Evet, kesinlikle bunda önemli bir mucize (ayet) vardır. Fakat insanların çoğu, kalite kanunu gereği ve imtihandaki dengelerden dolayı inanmıyor.*”

140. Ayet: “Halbuki seni bu tarzda vahiylerle yetiştiren Rabbin hem sonsuzdur, Azizdir; Her şeyi değerlendirir. Hem rahmetiyle seni başarıya ulaştıracaktır. Yani Rahimdir.”

6- Varlık ve Hayatın Altıncı Ana Damarı: Doğu Dünyası:

141. Ayet: “Semud (Doğu Dünyası) da peygamberleri yalanladı.”

142. Ayet: “Hani, kardeşleri Salih, onlara: Sorumlu davranmayacak mısınız, dedi”

143. Ayet: “Ben sizin için güvenilir bir elçiyim.”

144. Ayet: “Artık Allah’ın azabından korkun ve bunun için bana itaat edin, dedi.”

145. Ayet: “Ben bu görevime karşı sizden bir ücret de istemiyorum. Ücretim ancak Rabbül-alemin olan Allah’a aittir, diye tembih etti.”

146. Ayet: “Bu bereketli topraklarda güven içinde kalacağınızı mı sanıyorsunuz?”

147. Ayet: “Bahçeler ve çeşmeler içinde...”

148. Ayet: “Sindirilmesi kolay ekinler ve hurmalar içinde...”

149. Ayet: “Ayrıca siz bu geniş topraklarda, dağlardan ferah evler yontuyorsunuz.”

Hurma meyvesi Doğu dünyasının bir sembolü olduğu gibi, dağlardan evler yontma meselesi de dağlardan ve kayalardan yapılan beton evlere de bakar.

150. Ayet: “Artık sorumlu davranın ve bu konuda beni örnek alın.”

151. Ayet: “Sakin çok müsrif olan yöneticilerinize itaat etmeyin.” **152. Ayet:** “O yöneticiler ki, yeryüzünde sürekli bozgunculuk yapıyorlar. Ve asla yararlı bir iş yapmıyorlar.”

153. Ayet: “Onlar, Ey Salih, sen büyülenmiş bir şahıstan başka bir şey değilsin.”

154. Ayet: “Sen bizim gibi bir beşerden (tenden) başkası değilsin. Eğer doğrulardan isen bize bir mucize getir, dediler.”

155. Ayet: “Salih (Arap) peygamber, ‘Bu bir devedir, su sırası bir gün ona, belirli bir gün de size olsun.’”

156. Ayet: “Sakin ona zarar vermeyin, Batının başına gelen büyük patlama size de dokunur.”

157. Ayet: “Böyle dendi. Fakat onlar o devenin el ve ayaklarını kestiler. Ve hemen ardından pişman oldular.”

158. Ayet: “Çünkü azap onları alıverdi. Evet, kesinlikle bunda önemli bir mucize (ayet) vardır. Fakat insanların çoğu kalite kanunu gereği ve imtihandaki dengelerden dolayı inanmıyor.”

Kaliteye ve imtihan dengelerine dikkat etmeyen, bile bile onları çiğneyen, insanoğlu olduğu için, sorumluluk insandadır. Demek zoraki bir kader ve cebir söz konusu değildir.

159. Ayet: “Halbuki seni bu tarzda vahiylerle yetiştiren Rabbin hem sonsuzdur, Azizdir; Her şeyi değerlendirir. Hem rahmetiyle seni başarıya ulaştıracaktır. Yani Rahimdir.”

Önemli Bir Hatırlatma: Kıssadan hisse, Salih, Hz. Muhammed’dir. Deve ise Kur’an’dır. Ayet diyor ki, dengeli olun, bir gün dine bir gün de dünyaya çalışın. Evet, deve demek olan Nâqatün kelimesi, 551 (19*29) ediyor.

Deveden maksat, deve gibi bereketli ve 29 harften olan Kur'an olduğuna baktırıyor. Ayrıca Doğu demek olan Semud ülkesi de Kur'an'da bir yerde Semuda olarak yazılmıştır. Bu da yine 551 (19*29) ediyor. Tefsirciler bu yazılışın hikmetini bilmeyip daima merak etmişler.

7- Varlığın ve Hayatın Yedinci Ana Damarı: Lut Kavmi: Yıkık Medeniyet Halleri:

Evet, Batı ve Doğu büyük patlama ile yıkılınca, dünya artık yıkık bir medeniyet enkazından ibaret kalır. Dolayısıyla hiçbir dini ve medeni değer insanlıkta kalmaz.

160. Ayet: “*Lut kavmi de peygamberleri yalanladı.*”

161. Ayet: “*Hani kardeşleri Lut onlara, sorumlu davranıp sakınmayacak mısınız? dedi.*”

162. Ayet: “*Ben sizin için güvenilir bir elçiyim.*”

163. Ayet: “*Artık Allah'ın azabından korkun ve bunun için bana itaat edin, dedi.*”

164. Ayet: “*Ben bu görevime karşı sizden bir ücret de istemiyorum. Ücretim ancak Rabbül-alemin olan Allah'a aittir, diye tembih etti.*”

165.166. Ayetler: “*Siz insanlar içinden erkeklere varıp, Allah'ın sizin için yarattığı eşlerinizi bırakıyorsunuz. Siz galiba sınırı aşan azgın bir milletsiniz.*”

167. Ayet: “*Onlar, ey Lut, eğer bu dediklerine son vermezsen, mutlaka şehrimizden çıkarılıp sürgün edileceksin, dediler.*”

168. Ayet: “*Lut, ben sizin yaptığınız işe çok kızanlardanım...*”

169. Ayet: “*Ey Rabbim, beni ve ailemi bu yaptıklarından kurtar, dedi.*”

170. Ayet: “*Biz onu ve ailesinin tamamını kurtardık.*”

171. Ayet: “*Toz olanlar içinde kalan bir kocakarı hariç.*”

172. Ayet: “*Sonra diğerlerini yerle bir ettik.*”

173. Ayet: “*Ve onların üzerine bilinmedik bir yağmur yağdırdık. Uyarılıp da ders almayanların yağmuru ne kötü bir Yağmur oldu.*”

Bu ayet, uzatma işareti ile beraber 2185 (19*115) ediyor. Galiba bu tarihlerde de buna benzer şeyler olacaktır. Bu ayet çağımıza bakan Hicir Suresinde de aynen geçmişti.

174. Ayet: “*Evet, kesinlikle bunda önemli bir mucize vardır. Fakat insanların çoğu, kalite kanunu gereği ve imtihandaki dengelerden dolayı ona inanmıyor.*”

175. Ayet: “*Halbuki seni bu tarzda vahiylerle yetiştiren Rabbin hem sonsuzdur, Azizdir; Her şeyi değerlendirir. Hem rahmetiyle seni başarıya ulaştıracaktır. Yani Rahimdir.*”

8- Varlık ve Hayatın Sekizinci Ana Damarı: Ormanlık Ehli:

176. Ayet: “*Ormanlık ehli (kırsal kesim) de peygamberleri yalanladı.*”

177. Ayet: “*Hani Şuayb peygamber onlara, sorumlu davranıp, sakınmayacak mısınız? dedi.*”

178. Ayet: “*Ben sizin için güvenilir bir elçiyim.*”

179. Ayet: “*Artık Allah'ın azabından korkun ve bunun için bana itaat edin, dedi.*”

180. Ayet: “Ben bu görevime karşı sizden bir ücret de istemiyorum. Ücretim ancak Rabbül-alemin olan Allah’a aittir, diye tembih etti.”

181. Ayet: “Tartıları ve ölçüleri tam yapın ve sakın zarar ettirenlerden olmayın.”

182. Ayet: “Sağlam, dengeli düzgün terazi ile tartın.”

183. Ayet: “Sakın insanların hakkını ve eşyalarını eksik vermeyin. Ve yeryüzünde bozgunculuk yapmayın”

184. Ayet: “Sizi ve sizden önceki nesilleri yaratan Allah’ın azabından korunun.”

185. Ayet: “Onlar, sen büyülenmişlerdensin...”

186. Ayet: “Sen de bizim gibi düz bir insansın, biz senin yalancılardan olduğunu tahmin ediyoruz, dediler.”

187. Ayet: “Eğer doğru söylüyorsan gökten üstümüze bir cisim indir, dediler.”

188. Ayet: “Şuayb, Rabbim yaptıklarınızı çok iyi biliyor, diye cevap verdi.”

189. Ayet: “Onlar onu yalanlayınca, uzun gölge dönemi ile Allah onları yakaladı. Gerçekten o, çok büyük bir azap dönemi idi.”

Arapçada gün dönem manasına geliyor. Biz de öyle çevirdik. Ayetlerin bağlamı onu gösteriyor.

190. Ayet: “Evet, kesinlikle bunda önemli bir mucize vardır. Fakat insanların çoğu, kalite kanunu gereği ve imtihandaki dengelerden dolayı ona inanmıyor.”

Kaliteye ve imtihan dengelerine dikkat etmeyen, bile bile onları çiğneyen, insanoğlu olduğu için, sorumluluk insandadır. Demek zoraki bir kader ve cebir söz konusu değildir.

191. Ayet: “Halbuki seni bu tarzda vahiylerle yetiştiren Rabbin hem sonsuzdur, Azizdir; Her şeyi değerlendirir. Hem rahmetiyle seni başarıya ulaştıracaktır. Yani Rahimdir.”

9- Varlık ve Hayatın Dokuzuncu Ana Damarı: Başta Kur’an; Bilim ve Edebiyat Dönemi:

192. Ayet: “Evet, bu Kur’an, her birisi bir alem olan bütün insanların Rabbinden bir indirmedir. Hepsinin ihtiyacını karşılayan edebi bir eserdir.”

193. Ayet: “Güvenilir bir ruh olan Cebrail (iletişim meleği) onu indirdi.”

194. Ayet: “Kalbin (bilinçaltın) üzerine indirdi ki, sen, diğer peygamberler gibi uyarıcılardan olasın.”

195. Ayet: “Onu apaçık güzel ve anlaşılır bir Arapça ile indirdi.”

196. Ayet: “Bütün eski semavi kitaplar ondan bahsediyor.”

197. Ayet: “İsrail Oğulları (medeni-dindar milletler) alimlerinin onu bilmesi, insanlık için özellikle Mekke müşrikleri için yeterli bir delil değil mi?”

198., 199. Ayetler: “Evet, eğer biz o Kur’an’ı, dili düzgün olmayan bazıları üzerine indirmiş olsaydık, o, onlara onu okusaydı, onlar (insanlar) ona inanmayacak idi.”

200. Ayet: “İşte biz bu inançsızlığı azgın ve suçlu olanların kalbine sokarız.”

201. Ayet: “Acıklı azabı görmedikçe onlar ona inanmayacaktır.”

Bu ayet, sonradan zorda kalınca zahiren inanan Mekke Müşrikleri imanının makbul olmadığını bildiriyor.

202. Ayet: “O acıklı azap, onlar farkına varmadan birden gelecektir.”

203. Ayet: “Acaba bize mühlet verilecek midir, diyecekler.”

204. Ayet: “Onlar azabımızın acilen gelmesini istemiyorlar mıydı.”

205. Ayet: “Biliyor musun; eğer onları yıllarca yaşatsak...”

206. Ayet: “Sonra onlara vaad edilen azap kendilerine gelse...”

207. Ayet: “Onların bu uzun yaşaması, onlara hiçbir fayda vermeyecektir.”

208. Ayet: “Evet, biz, hiçbir köy/kasabayı yok etmeyiz ki, ona birçok uyarıcı peygamber gelmiş olmasın.”

209. Ayet: “O peygamberler net, açık mesajlarla onlara geldiği için, biz onlara zulmetmiş olmuyoruz.”

210. Ayet: “Bu Kur’an, şeytanları tarafından da gelmiş olamaz.”

211. Ayet: “Kur’an’ın kutsal yapısı, o şeytanların şerli yapısına uymaz. Onların böyle bir gücü de yoktur.”

212. Ayet: “Ayrıca şeytanlar metafizik aleme kulak hırsızlığı yapmaktan alıkonulmuşlardır.”

213. Ayet: “Sen ey Muhammed, sakın Allah ile beraber, başka ilaha dua etme. Sen de imtihan altındasın, bunu bil. Yoksa sen de azap görenlerden olursun.”

214. Ayet: “Sen korunman için, yakın akrabalarını bu Kur’an ile uyar.”

215. Ayet: “Sana uyan müminler için kanadını indir.”

216. Ayet: “Eğer onlar sana karşı isyan ederse, ben kesinlikle sizin yaptıklarınızdan beriyim de.”

Önemli Uyarı: Anlaşılan, Müslümanların bilimsel alanlarda Peygamberi ve Sahabeyi sorgulamadan esas almaları, onların da imtihan altında olduklarını unutmaları ve kesin verilere dayanan bilimlerini dışlaması, İslam’ın özüne aykırıdır. Tam manası ile bir gericiliktir.

217. Ayet: “Onun için ey Muhammed, Aziz (sonsuz) ve Rahim olan Rabbine tevekkül, et. O her şeyi değerlendirecektir. Ve senin sırat-ı müstakimde olan yolunu başarıya ulaştıracaktır.”

218., 219. Ayetler: “O Rabbin ki gece boyunca uzun uzun dua ettiğini görüyor. Ve senin secde edenler içinde dolaştığını da görüyor.”

220. Ayet: “O Rabbin, her şeyi işitiyor ve her şeyi biliyor. Senin engin tefekkürünü ve ibadetini kabul eder. Sakın şeytan bana karışır, diye korkma.”

221. Ayet: “Ben, şeytanların kimin üzerine indiğini size haber vereyim mi?”

222. Ayet: “Her iftiracının ve her günahkarın (her suçlunun) üzerine iner.”

223. Ayet: “Böyleler kulak hırsızlığı yapar, çokları da tamamen yalancıdır.”

224. Ayet: “Şairler ise onlara ancak aldanınlar uyar.” **225. Ayet:** “Görmüyor musun, onlar her vadiye ahmakça dalarlar.” **226. Ayet:** “Ve onlar yapmadıkları şeyleri başkasına söylerler.”

227. Ayet: “İman edip, yararlı işler yapan, Allah’ı çokça anan ve zulme uğradıktan sonra şiir ile yardım dileyen şairler hariç. Onlar Müminlerdir. Ve müminlere zulmedenler nasıl bir inkılap ile devrileceklerini göreceklerdir.”

15.12.2025

Bahaeddin Sağlam

Bir Soru ve Cevabı:

“Ey iman edenler! Musa’yı üzenler gibi olmayın. Çünkü Allah onu, onların dediklerinden temize çıkardı. Ve o, Allah katında itibarı yüksek bir insan idi. (Ahzab 69)

'Ve kitapta İbrahim'i de an. Şüphesiz o çok sadık ve peygamber idi.'

Değerli hocam, biz 124 bin peygamber içinde 28' ini bir misyon olarak anlatıyoruz. Muhammed ve İsa dışındakiler tarih değil dediniz. Evet, bu peygamberlikler bir misyondur ve anlatımlar el hak doğru ama sadece misyon demek eksiklik olmaz mı? Evet, bunlar misyon ve arketip ama onların bazılarında insan olarak da bahsediliyor. Yahudiler nasıl Musa peygamberi beşerî olarak ele alıp üzdülerse, siz de Muhammed peygamberi beşer olarak alıp üzmeyin; onun misyonunu yani metafizik İslam misyonu olarak alın diyor. Ayrıca Musa için, Allah katında itibarı yüksek bir insan idi diyor ayet. Evet, Musa gibi şeriati temsilen çok peygamber gelmiştir adı farklı dinlerde farklı geçmiştir fakat artı olarak beşer olarak da bir Musa var gözüküyor. İbrahim de öyle. Tarih bunları bilmiyor demiştiniz. Çünkü tarihi güçlüler yazıyordu. Yoksa ayetten, hukuka bağlı devleti, şeriati, üzmeyin anlamı çıkmaz mı?

Ercan

Bir Musa bir İbrahim değil, çok Musalar ve çok İbrahimler gelmiş, mesela Muhammed son Musa ve son İbrahim'dir. Kur'an bunları anlatır ve bunlarda birinci maksat yine Muhammed'dir.

Ama Firavunla olan macerada anlatılan Musa o dediğimiz Misyon Musa'dır, çünkü o anlatımla bir Musa Tarihte yok. Başta Arkeoloji olmak üzere bilim dünyası onu tarihte bulmak için çok uğraştı; ama bir şey bulunmadı.

Bahaeddin Sağlam